

מכל שורה קצרה או מקומה באותיות
פעמים 10 קא', ושורה רחבה 20 ק'
יתר על כן פעמים יתול לפי ערך. מאמרים
בלתי מתקבלים בהצפירה אינם מושבים
לבעליהם. מעות סחור'ל נקבל רק ששורי
המלכות: מארק, פלארין או פראנק
ולא פאסט מארקען של תו"ל.

שכר נעקראצקן מכל שורה 15 קא'
בעד הליפת אדרעססע 26 קא'.

הצפירה

HAZEFIRAH

מכתב עתי מדיני מדעי וספרותי
יוצא לאור מדי יום ביומו

מחירה

לשנה 6 רוי"כ בלי המשלוח, ועם המשלוח
לשנה 8 רוי"כ, לחצי שנה 4 רוי"כ,
רבע השנה 2 רוי"כ. מחיר כל עלת
לאחרים 5 קא'.
בחוף לארץ באשכנז 24 מארק.
בעממדיך 15 פלארין. בשאר ארצות
30 פראנק. באמערקא 8 דאללאר.
החפץ בחו"ל שנשלח לו ג' ג' עלים
שתי פעמים בשבוע ישיג בעד 10 רוי"כ
לשנה, או במחיר השנה לו בשטרי תו"ל.

Варшава, 2 (14) Февраля 1890.

Warszawa, dnia 2 (14) Lutego 1890 r.

ווארשע יום ו' כ"ד שבט ה'תר"ן

סוף זמן בין השמשות ש' 5 מנ' 38

אורך היום ש' 9 מנ' 51

שקיעת החמה ש' 5 מנ' 10

ורדת החמה ש' 7 מנ' 19

האדרעססע של הרעדאקציע: קרולעוועקא 49 ווארשע

הצופה לבית ישראל

מוכתר כשה. — אהל משה ויהודית. — תד"ר נאסער
מחיר ומחוק. — תעודת הבית לפי רוח מונטיפיורי.
בכל עת אשר נשים על לב כי מכל פעולות
השר המנוח משה מונטיפיורי זצ"ל לא נשארה אף
פעולה אחת ערוכה בכל ושמורה אשר נכל לאמר
עליה כי היא מצבת כבוד לשוע האריר אשר עבד
עבודת עמו שנים רבות מאין כמור — ימלא לבנו
שמחן ותמחון. השר המנוח היה צדיק תמים, הוא
עשה צדקה בכל עת, שיה רגליו כאילות, מלא ידיו
עבודה, פתח את אוצרו הטוב, וגם לבו היה רחב
כפתחו של אולם ומועזי המו לעמו, אך לא שם לב
מעורו ליסוד ראש-פנה ופעולה עומדת לדורות אשר
זכרת לא יסוף ותועלתה לא תגלף ולא תמיש מעשות
פרי. לנדיבי העת החדשה דרך אחרת במעשי הצדקה.
נדיבים כהבארון די הירש ישימו לב אך למסודות
(אינסטיטוציאנען, שטיפטונגען) ולא לצדקה עוברת
אשר בן לילה היתה וכן לילה אברה. יש גם אשר
הנדיבים האלה יקפצו את ידיהם מתת צדקה לעני,
אכל פתוח יפתחו את ידיהם לתת חון כביר ליסוד
בתי חולים, בתי מחסה לזקנים, בתי אסף ליתומים
ועוד בתי צדקה והסד כאלה, אשר קרן קיטת כערם
ועשויים הם לבלי תת. בכל זאת חלילה לנו לגרוע
את ערך השר הצדיק מונטיפיורי ז"ל ולבקר את דרכו
בקדש כי לא יסד מעשי צדקתו כבנינים עדי עד אך
פור אותם לרוח היום. במהרה המחשבה, בבירור לב
ובאהבה נאמנה לעמו עלה מונטיפיורי על נדיבים
רבים ולריו נחפש בין נדיביו שר יורה ודאי כמור.
הסגנון העוטה אור כשלמה תרחף תמיד לעיני כל
איש ישראל בסמל הצדק והתום, ואיש לא יהיו
להעביר תחת שבת הבקרה מעשי אדם המעלה הזה
אשר כל מעיניו והגיגו ומעשיו היו לעמו וצדקו קדש.
ואולם אם לא נבקר, הן למצער יש לנו הצדקה
לדרוש מאת האנשים אשר הדבר הזה בידם, לכונן
אבני פנה למסורות מצבת זכרון לכבוד השר הצדיק,
ודעת לבנון נקל, כי מצבת זכרון כזאת תוכל להיות
אך פעולה גדולה וקבועה, פעולה אשר ממנה תצא
תורה או אשר תרוק שפעת ברכה על עמנו. והנה
למען הציב יד לפעולה נכבדה כזאת, הן הצדיק
מונטיפיורי ז"ל בעצמו הניח יסוד נכון והוא, אהל משה
ויהודית. את האהל הזה נשע מונטיפיורי לזכר אשתו
הערניה יהודית אשר ארחה לחברה אתו במסעותיו
לאה"ק ותחי אשה עבריה, אשה גדולה, רעה נאמנה
לאישה בכל הליכותיו בקדש. באהל הזה הושיב
הצדיק מונטיפיורי ז"ל על התורה ועל העבודה אנשי
מספר, תלמידי חכמים באים בימים, אשר הקדישו
שארית שנותיהם להגות בתורה, ואריותם אריות
המיד נתנה להם כיד השר. וכאשר קרבו ימי השר
למות ויצו לביתו אחרי או זכר גם את האהל הזה
ויפקדו בפקודת ישיעה ורחמים ויתן חון רב להחיות
בו את הבית הזה על מכוניו, וגם אחרי מותו לא
שנו סדרי הבית כמאומה, ותלמידי חכמים ישבו בו
ויהנו מזיו השכינה ושלחנם היה ערוך בפניהם. אך
חכמי אחינו בלונדון שמו לב אל הדבר הזה ויראו כי
ממרת האהל ממנו והלאה, כי מה יתרון אם ימצאו
בו עשרת תופשי תורה קן וישבו והגו איש במספר
אשר לפניו. הן תורה שאין עמה מלאכה סופת במלה,

הקריאה הזאת היתה לשחר את פני ממשלת שווייץ
כי תואל לקחת חלק בראש האספה הנכונה לכרז וגם
להשיב לה תודה וברכה על אשר קדמה לבקש את
הממשלות לאספה לתכלית כזאת. זה כשנה שלחה
ממשלת שווייץ קול קורא אל הממלכות לשים ידן
עמה להתרת שאלת העבודה והכלכלה, ובימים האלה
נכונה האספה הנקראה מאת ממשלת שווייץ להועד,
ולפי הנשטע ילכו שמה גם צירי אנגליא ואיטליא.
אך "קול הפעמון הקפן לא ישמע בעת אשר הפעמון
הגדול יהן קולו". ועתה אין שם על לב את האספה
בשווייץ, נגדת נא לכנסת הגדולה העתידה להתאסף
בברלין. מה"ע הצרפתים קבלו בתחלה את פקודת
הקיסר וילהעלם בקרת רוח ובלי בטחון, אך עתה
החלו לאט לאט לשנות את מעמם לטובה ולהאיר את
פניהם אל הפקודות. מה"ע פאריס יאמר כי לא
יתכן לעבור ברומיה על פני פקודות וילהעלם, וגם
יאמר, כי ממשלת הרפובליק חשבה לה מאז לחובה
לחיש למוכת הפועלים. להרפובליקאנים ראוי לשית
לכם אל הדבר, שלא יהיה דבר תקוני המחיה וסדר
העבודה והרכוש מסור רק ביד המחזיקים בנושנות.
מה"ע France יאמר, כי לפקודות קיסר אשכנז
גדולים חקרי לב, ולהם נהכנו עלילות במסלכות
אירופא. גם בארצנו רוסיא קבלו מה"ע הגדולים
את פקודות וילהעלם בסבר פנים יפות. קוראנו יודעים
כי נכבדות מדובר בהושרות די ספ"ב על אדות
הפקודות האלה, והנה בימים האלה השמיע גם
המה"ע Nord את דעתו ויתן כבוד למערכי לב
הקיסר וילהעלם ויאמר על אדותיהם כי מהם יתר
מהם פנה לכונן את השלום באירופא. גם בקרב הארץ
רבה התכונה לברר וללכך את מחשבות הקיסר וילהעלם
ולחביאן אל הממרה. בקרב הימים יתאספו אנשי סוד
המלכות (שטאטסראטה) וביניהם יבואו גם המשה
קראי מועד מבעלי בתי חרשת המעשה הגדולים וגם
סן החופרים בהרים, וטלכר סוד המלכות יוסד גם
ועד לפי שעה (איממערדיאטאקטיסאן) אשר יכין
לבעלי סוד המלכות את החמר הדרוש אל החפץ.
נרמה כי תעודת הועד היתה במרם כל דבר להביא
את שרי המלכות לכלל דעה אחת ולשים את
המעקשים אשר ביניהם למישור. כל ההנהגה
הזאת חדשה היא ולא שעררה בבית מדרשו של
ביסטארק, ששם הסכימו לפהור כל שאלה בלי הכנות
רבות כאלה.

— כלונדון היתה בימים האלה אספה תחת
פקודת הלורד-טעינר להתיעץ בדבר התחבלות
המסוגלות להטיב את מצב שבטי העמים שוכני
אפריקא. הנאספים החליטו לשים מעצור בכל כחם
להבאת כלי נשק עשויים באירופא לאפריקא ולמכירת
משקים חריפים לילידי הארצות ההן. באחרונה הודיע
סגן נשיא החברה האנגלית לאפריקא הדרומית, הנסיך
פייף, כי בעצמו יקח חלק ביגיעת זו וכי החברה
מלבד מטרת המסחר הציב לה למטרה גם להרים את
קרן ילדי אפריקא במוסר ובמדות. גם הציע לפני
"חברת-הים האפריקאנית" לכונן בכח כל המשתדלים
יחד חבור קבוע ע"י אגודת הקיסר על נהרות ואמכעזא
ולירא וחבור הובלת משאות ועוברים ושבים בין גדות
הים ובין תחנות המסיתים.

תוכן הענינים: תלגרמיות. דברי תומים. הצופה לבית ישראל.
חדשות בישראל. האמבורג. ידיעות העולם והטבע: אי-הנקיון.
פעלעוועטאן: בראש הטימות. מודעות.

תלגרמיות

אדעססא 1 (18) פעברואר. בי"ד הגליל הסיר
שלשים ושנים עוזרי עורכי דינים מושבעים
מפקודתם ובי"ד המסחר הסיר גם הוא ארבעה מליצים
מושבעים, רובם יהודים.
ברלין 1 (18) פעברואר. רבים אומרים כי הקיסר
וילהעלם הגיד בעת משתה הדיפלומטים בבית
הנסיך ביסטארק בדברים האלה: "על עבודתי לתקנת
הפועלים אשקיד בלי הפגנות, מבלי שים לב אם
אפיק רצון או אעיר עלי חמה". — ביום ב' וג' שבוע
זה נמסרו ליד ממשלות אנגליא, צרפת, בעלגיא
ושווייץ כתבי בקשה מאת ממשלת אשכנז להשתתף
בתקנת הפועלים.
ברלין 1 (18) פעברואר. הליברלים-הלאומים העמידו
על הבחירה בויענען את הקאנדידאט אָבעל-
היווער מבלי שיה לב אל אגודתם עם הקונסרוא-
טיוויס, יען כי אינם רוצים בשמאָקקער.
פאריז 1 (18) פעברואר. אתמול בערב הוכרז הנסיך
הארלעאני אל בית הסוחר כנהוג בכל האסירים
ורק מאכלו ומשקתו יהיו טובים מאריותם שאר האסירים.
ע"פ בקשת הנסיך נתנה רשות לשמונה עשר איש
לבקר בבית הסוחר, ביניהם נמנו שבעה קרוביו
שארי בשרו. אחרי עובר עשרה ימים, הזמן המוגבל
בעד מסירת הדין לבי"ד נבות (אפעלאציא), יובא
הנסיך אל מבצר לאָאן אשר בגליל צפון. הקול
נשמע כי הנשיא קרנא לא יסלח לעון הנסיך רק
אחרי עבור זמן ידוע.
פאריז 1 (18) פעברואר. בסוד הריפובליקאנים
מנויה ונמורה כי בשביל שהנסיך הארלעאני
הוא איש מרי וקשה עורף לכן מהראוי להנשיא קרנא
להמנע מסלוח עונו במהרה. הנסיך ד'אָסאל לא בא
עד כה לבקר את הנסיך האסיר.
בוקארעשט 1 (18) פעברואר. בית הנבחרים במל
אתמול ברוב דעות של 86 כנגד 67
את כתב האשמה כנגד המיניסטרוים של יאן בראטיאנו.

ברקין 1 (18) פעברואר. שער תו"כ הרוסי יורד חיים כמ"מ
לאלתר כדי 45 פֿלעניג (פן 221,10 עד 220,65) וכמ"מ
לסוף חרש עמד על עמדו (220,60).

דברי הימים

התכונה לסדרי תקנת הפועלים באשכנז מבית ומחוק. —
האספה בשווייץ והאספה באשכנז.
באשכנז רבה התכונה אל אספת שרי הממלכות
בברר. התקונים לטובת הפועלים (ארייטערשומץ-
קאָנפֿערענץ). בלי כל ספק עשו צירי אשכנז בארצות
המערב חיש קל את פקודת הקיסר ויבואו בדברים
עם הממשלות אשר אליהן כונן ווילהעלם השני את
צהעתו. ציר ממשלת שווייץ בברלין, פקיד החיל
ד"ר ראָמא, וזה ביום השבת העבר להקרא מאת
הקיסר לאריות הבקר, ואומרים אמור, כי ממרת

החזון גם לנו ביהמ"ד, עירובין, מקוה וכל כלי קדש? ומדוע נשגב בעכברים בחזורים ולא גשמיים קיל ענות גבורה או קול

(אשר בעונותינו הרבים לא חזון יקר הוא) — הן יחפץ לב האיש לשנוא את בני שם ונוסף גם הוא אל מחנה האנטיסמיטים!

ועוד רעה מזו גורמת סדת אי-הנקיון לעמנו לתרבות בקרבנו אנטיסמיטים בני ישראל. וגם אמנם לא דבר נפלא הוא מאד: כי האיש אשר מבני ישראל הוא ונפשו מרגשת מה יפה ומה מאוס, מעבר מזה יביש בשאט בגשש על היהודי המנואל והמוזהם כמו שיבוש עליו גם הנצרי המקפיד על הנקיון, ומעבר מזה בוש יבוש מאד ופניו יתורו בשמיעה אוזנו את תרפתו מפי צורריו, הקריאים את היהודי בשם "מנואל".

סוף דבר, אי-הנקיון גורם לנו בני ישראל: א) רפיון וחולשת הגוף; ב) שנאת עם הארץ לבני שם; ג) שונאי-בני-שם מקרב ישראל.

בנוגע לשאלה הרביעית: מה הנה התחבולות אשר לנו לקנות למען השמר מנגע ומחלה ומכל צרה הבאה מאי-הנקיון, הנה מוצא אני לנכון להעיר הערה אחת נחוצה מאד, כי אם אמנם דבר כבד הוא בכ"ז איננו מן הנמנעות, למצער נקל לנו להסיר את המכשלה הזאת מעל דרך בני עמנו מאשר להסיר את המכשולים ואת המומים האחרים אשר דבקו בנו בעונותינו הרבים, כמו למשל התאווה הנפרות לבצע וכדומה. יען: כי אלה המומים האחרים יש להם מקור במקצת בנפשו האדם בכלל, ולכן כבד ממנו להלחם כנגדם, לא כן מרת אי-הנקיון אשר תתנגד אל חקי המבע השוררים בקרב האדם להרגיש את חיופי; ובכן נמצא עזרה מאת המבע בצאתנו להלחם כנגד המרה הרעה הזאת.

התחבולות למלחמה זו הן שלש: א) לבקש מאת הממשלה הרוממה לתת רשות ליסד בקרבנו "חברת אהבי הנקיון", אשר תוכל להראות פעולתה בקרב אחינו בכל מקומות מושבותיהם; ב) כמו שמוסרים להם אחב"י בכל קהלותיהם חברות שונות למעשה הצדקה, חברת בק"ח, הכנסת כלה וכדומה, כן ייסדו להם בכל קהלת גם חברת אשר מטרתה תהיה להשגיח על שמירת הנקיון בבתי מעונות בני ישראל (יותר טוב כי תנתן משרה זו בידי הנשים); ג) כי כל איש אשר אהבה הנקיון נמועה בקרבן ישתדל לחסות את לב אחיו בדבור ובמעשה להתרחק מן הכיעור. למטרה זו מהראוי לנשת תיכף אל המלאכה לתקן תקנה טובה אחת: ליסד בית כביסת בגדים חגם בעד-עניים אצל כל מקוה. על אדות התקנה הטובה הזאת עוד אשוב לדבר בארוכה במקום אחר. ד"ר י. פרינקל.

ח. ז. סלאנימסקי
הכור"ל
נ. סאקאלאו

בחללה ווהמא) עד השחין והצרעת ... נוסף על אלה הנה כל המחלות המתדבקות, אשר כנודע תבואנה לרגלי המקראבים, מתפרצות ע"פ רוב במקומות טלאים חללה ווהמא יותר מאשר במקומות נקיים, והן קשות יותר במקומות המזוהמים מאשר במקום טהור. סבת הרבר טבוארת על נקלה: כי החללה והוהמא הן טוון טוב להמיקראבים, ולכן רק במקומות המזוהמים מוצאים הם שדה רחב ירים להתפתחותם ולעורר את המחלות המזוהמות לכל מין ומין. הכנרים המזוהמים עלולים להעביר את ארס המחלה המתדבקת ממקום למקום ולהרבות החולים. גם יש מחלות רבות אשר כשהן לעצמן אינן מסוכנות כל כך, ואולם ע"י החללה והוהמא התייגה קשות ומסוכנות מאד אשר תצדינה את החולים בהן לבור שחת. עליון יתחשבו כל פצע וחבורה למיניהם, וכל אשה השוכבת על ערשה אחרי לדתה. אי-הנקיון אצל הפצע והחבורה ואצל האשה היולדת יכול להביא לידי הרעלת הדם ולידי מות. גם אי-הנקיון בלבו הוא הלי רע בפני עצמו: אויר בלתי טהור איננו מכלכל בקרבן את החסרים הדרושים לנשימה לנקות את הדם ולהברואו. על כן דואים אנו, כי האנשים היושבים תמיד באויר בלתי טהור הנם ע"פ רוב מעמי דם וגופם איננו מתפתח כראוי והם עלולים לכל מחלה וגנע.

נפן נא לראות עתה את הרעה הכרוכה בעקב אי-הנקיון לנו בני ישראל בפרט. הנה מובן מאליו כי כל אשר הגדנו עד כה על אדות רעת אי-הנקיון בכלל נוגע גם לבני ישראל; ולכן מוצאים אנו את בני מפלגת העניים שבישראל, והם רוב מיניה ורוב בנינה של האומה, חלשים ורפי כח עלולים לכל נגע ומחלה. — אכן נוסף על אלה הנה חוסר רגש האהבה לנקיון אשר לבני ההמון הוא אחת הסבות הראשיות אשר העירו עלינו קצף האנטיסמיטיזם. מכל האשמות והעניות אשר יספלו עלינו שונאי בני שם, אחת היא הצורקת — חמאת ישראל בהתרשלות לשמור את הנקיון והטהרה. כי הנה שערו נא בנפשכם קוראים נכבדים, איש נוצרי, אשר יאהב ללבוש בגדים נאים ויפיים ע"פ חקי המאדא, ואשר יקפיד לכל המצא גם נוצה קלת על בגדו. הנוצרי הזה יושב למשל במרכבת הפראמוויי והנה זה בא אחד מאחיו בני ישראל שאיננו מקפיד על הנקיון (והוא לבוש בגד ערים אשר החללה והוהמא שעליו נוצצות ומבריקות ופי התחרה של כתנתו השחורה נראה מבעד לפי מדי) ויושב לו אצלו ... ולמלאות הסאה יורק יורק עוד בפניו ארצה ...

הן נקל לשער, כי גם לוא היה יהיה לב האיש הנוצרי הזה טוב ליהודים וירחש כבוד לעם זה שארית פלישת ימי עולם ושנים קדמוניות, כי גם עתה בו יבנו ליהודים כגלל עונם זה (שתוא נחשב אצלו לעון העם כל), והיה אם ישנה וישלש לו המקרה ההוא

עלינו צבי ישראל והדרי, הרב פיליפון. אדלער ופיליפון — שני הפכים, שתי קצוות סתגורות; אפס כל המכחיש בהמוג הרב שהביאו שני הרועים האלה לבית ישראל, מוכה סגורים הנהו, ואזנים לו ולא ישמע לקול התולדה, קול התפתחותנו בחמשים שנה האחרונות.

הכלה המהוללה מרת מרגריה פרימס, המיוערת להיות אשת הברון היהודי קניגסבורג בווינא, הולכת בכל יום להקשיב לקח דת היהדות מפי המטיפ ד"ר ליימדרפר. הד"ר נבחר מהתנה לגייר את כלתו, אשר ראה את יפיה על במת ישחק ויבחרה לו לאשה, וכאשר אבותיה יגורו פה, והוא עתה בבית אביו, לכן נפל חלק מטיפנו בנעימים, להכניס את הבתולה פרימס בבית שרה אמנו. גם תחתונה תהיה למו"מ פה, ובהיכלנו יאמר הד"ר ליימדרפר להווג טוב.

מספר ושמחה, שני הפכים בחי האדם, המה היו נושאי מאמרי הפעם; ספור ורקוד גם לנו ב"י עתה בעת הבחירות בארצנו. ספור, כי קול נביחת בני בלי-שם יחרף ויגדף מערכות ישראל, ורקוד, כי קולם כקול הקורא בהרים, אין מי יטה און קשבת להם, ורק מתי מספר ריקים ופוחזים כמוהם ילכו עמם כורזר עם העורב — ושלום על ישראל.

דיעות העולם והמבע

אי-הנקיון.

(סוף מגילון 28)

בבואנו להשיב על שאלתנו השלישית: מה רבה הרעה אשר תבוא לרגלי החללה והוהמא? נפל עלינו בראשונה לבאר את הרעה אשר יגרום אי-הנקיון לבני האדם בכלל, ואח"כ נבוא לבאר את הרעה היוצאת מזה לנו בני ישראל בפרט.

ה"יופי", אשר הוא אחת המדות הנכונות שבהן יצטיין המין האנושי, ה"יופי", אשר העמידו לו בני האדם כהנים מיוחדים — משוררים וחכמי הצירים, ה"יופי" אשר ירבו בני האדם במחירו ויש אשר ילכו למרחקים ויפזרו כסף כאפר רק למען התענג למראהו — ה"יופי" הזה הוא רק ההפך מ"אי-הנקיון". לכן איפא כל איש אשר לא יתעב את אי-הנקיון ונפשו לא תוהם חללה, אין לו כל צדקה להתהלל בחמרה גנוזה זו, הוא רגש חיופי הנמוע בלב האדם שהוא מן הישוב ...

כן גם כל אושר האדם עלי תבל — בריאות, נוי, ילך שלוב יד ואחו ורוע עם הנקיון. יש מחלות רבות אשר סבתן היא אי-הנקיון בלבדו. אליהן יתחשבו חללי העור: מן האבעבועות הפשוטות (הפורחות בעור האדם לרגלי סתימת נקבי העור

פסולה, ובכן אנוסים המה התצבים לנסוע לכפר הסמוך, לש"ב הוישוב שם, המוכתר בגימוסין והלוש תכלה כמצוה, אליו יובילו שור פר, עגל וכבש לעשות שם הזבח, ושם הוא מקומן של זבחים זה כשני שבועות, והש"ב המתקשש גוגן באשה ובנים חמשה, יושב למעצבה, באיש חסיד שהיה, בלי מוון ומחיה ...

נקצו למליון, מחלוקת לשם התבלת התרחב כחוק יד במסכותינו, ועוד מעט יובא הרבר בערכאות ויצטח חלול השם גדול מאד.

"הרחמן יצילנו ממחלת אינפלוענציה, מכל פצע וחבורה וזמכה טרזה."

"הרחמן יצילנו מסריבת חלון, ולש"ב האסלל אל יחסר מוון, ובמשבניו אל יהי רוון!"

ש"י ל...ר התלמי".

אחרי קראי המכתב הזה עורכתי שני מכתבים לשני בני ארם ממבירי ומיודעי, החונים שניהם תחת דגל החסידות, אך בזה יספרו, כי אחד הוא מבקלי ברית התבלת, והשני — ממנהגיה התבלת.

וזה דבר המכתבים השנים בסגנון אחד:

"אנא יידי, במטותא מינך לבוא אלי חיות בשעה השמינית בערב, כי דבר לי אליך למוכתך ולהנאחך".

ויבואו שני האנשים האלה אלי בערב וישיבו לפני, ואקרא באזניהם את דבריו התלגמה והמכתבים.

— אם הורמנתם שניכם לפגורק אחד — אמרתו אל אורחי — הבו עצה הלום, כי מריבת הלון עולה וזוקעת בכל מרחבי ארצנו, ועוד מעט יגדל הפרץ כחומת בית ישראל, והיה בית יעקב אש וביט יוסף להכה, ותהבערה ללהב תצא, ואם נחשה בעת ומצאנו עין.

— אולם איך נוכל אנחנו כסא דהרמא להכניס ראשנו בין תנינים גדולים? — אמרו שניהם כאחד.

— ומרוע מבנינים אחת את ראשיכם בין תנינים גדולים? ואיך ערכו את לבם הני מוחין קטנות בעיר חו, בעיר ר.

ובעיר סור. לעשות דין לעצמם? והלא המשפט לאלהים הוא! הנה כזה וזה תאכל חרב מחלוקת בין מפלגות

קדוש, קדוש, קדוש רבך, וכל דבריו אמת וצדק, גם או לא נאבה ולא נשטע אליו, כי אין משגחין בבת קול. הכל יורעים כי רבנו יהיה גדול ממלאך והוא יפקוד על צבא מרום במרום, ומרוע תרבה לספר בשנה רבך אשר בקוף בפני דבי הוא!

בראותי כי החלוני נמלא חמה וידם ידו להכות רעהו ועוד מעט והנה תחיה יד איש ברענה, כל זקן גדועה וכל עצמותיהם תאמרנה: אני ואבוי, ויצא שניהם מביתי בשן ועין, נחתו רוח בין הדבקים ואהם אותם:

— שמעו נא, אורחי הדקלים — אמרתי אליהם — הפעם הראיתם שניכם לדעת כי בני ישראל אחת ואין זכות בלא תיגרא. הן רבובם יחיו שניהם צדיקים, ישרים ותמימים דרך

המה, לבם לאביהם שבשמים, יראים ויורדים לדבר ח', ומרוע ישפך איש איש מכס בון וקלסה על רבו של השני? אשרי הדור שהגדולים נשמעים לקטנים, ולו שמעוני אחינו התלוננים והאנטי-חלוננים, כי עתה יעצתם לבוא בשערי "הצפורה", אשר לא תנעל דלת בפני כל שאלה ושאלה, לבדו וללבן

השאלה הזאת אם לשבט נא לחסד.

— הערם תדע כי לא נאה כי לא יאה לצדיקי הדור לבוא בשערי מכה"ע במקום שיש דריסת רגל לתני בריוני — ענה

החלונני.

— לא נאה? ומה לנו גדול מתרב הגדול מקאונא, ובכל זאת לא יבוש לדרת מגדולתו ולבוא בכתובים כמה פעמים

בעת הצורך, גם הרבנים שבידושים יחיו השמיני חות רתם לא אחת במכה"ע על אדות השמטת, וכן גם הר"ה"ג בפעוריקוב ומבוסק וז"ל, ואמו כי רוכלא איזיל ואחשוב את כל הרבנים

הגדולים הבאים ברבריהם המתוקים מדבש ונפת צופים במה"ע? ... אני טרם אכלה לדבר, והנה הדלת נפתחה ויירידי נחבי

מן ופסי, אשר על כת "ההולכים לפנים" יתחשב, בא הביתה וישאל כמה אכתו עומקים, וכאשר תגדתי לו את תוצאות

דברי המתוכהים, ענה ואמר: ברון שפסרני מענישו של זה! מפני השלום פשטתי את הארבע כנפות" ולא אלבשנו עוד.

הן שלחתיו ע"י כה-הדוהר לאביו הגר בעיר קשנה, ויבוא הארבע כנפות" שם על מקומו בשלום עד שיבוא אליהו! הנץ.

שונות, אך על זאת ידוע לב כל איש אנהב עמו, בראותו כי בכל ענין וענין יבוא אחב"י את הסדר הישר והנכון, ומשתמשים באמצעים כפראים.

הנה שאלת החלון אשר התעוררה זה מקרוב ע"י הרב הגאון מראדיון שיחיה (אשר משכנו כבוד בעת בעיר לובלין) היא אחת מהשאלות הנוגעות לגויי תורה, ובנוגע שבעולם

אם שני רבנים מחולקים בדעותיהם על דבר איזה הלכה, יתבררו ויתלבנו אז הרבנים כבד, שחור על גבי לבן, בספר מיוחד או במכתב; אולם מי ראה או שמע כאלה, כי תרפית וגדופים, מכות ומחלומות יהיו המפשרים בין המתוכהים? המעט לנו כי שוגאנו מרדני ישיבנו לעפר בבדורנו, פיהם וישלחו ביער ולשונם תצטור מרסה, והנה אלה באים למרובה המחלוקת ולהגדיל המשטמה אשר בין הכחות השונות! דיה לצרה כשעתה, ולמה תגרה ברעה?

— ר' הנץ — ענה החלונני — הלא רבנו נאה דורש ונאה מקיים, הוא הדפים ספר מיוחד על דבר החלון והנכוח באותות

ובטופתים כי גם בימים האלה ובזמן הזה אנו חייבים לנהוג כבוד בהחלון, ומרוע תחלון לשוא כי יעשה במחשך מעשהו!

ואם מתגדור יבוננו, יירבו ויתקשטו בנו ויקרא למחלומות, מה הוא רבנו כי תלינו עליו!

— לא ר' הנץ — ענה השני האנטי-חלונני — הכל יודעים כי רבנו יהיה גדול מרבו אלף אלפי פעמים, והוא יהיה אסר,

כי בזמן שעלה ישראל מארצו ונתחבק מעל ארמחו, הלה גם כבוד בהחלון, ולכן אין אנתנו נזקקים לחלון מראדיון. ומה זה ירחיב עוז בנמשו להפוך את דברי רבנו אשר אין על עפר

משלו!

— שקר אתה דובר! — ענה החלונני — קמנו של רבנו עכה סמחני רבך, אין כל דבר נעלם ממנו, הוא מגלה עמוקות

וצפנת פענת וכן השמים גלו לו את סוד החלון; לכן כל החולק על דבריו, פורץ גדר הוא ויטכנו נחש!

— לא לתנע הלך וכו' — ענה השני וחטור בערה בו — כמך כרבך, ובכל החסידים הדבקים בו. ויכל תיות כי רבך

רמא ויפא, יורע סרק בשיר, אבל איש אלהים איננו, ולו גם מלאך ושרף, אופנים וחיות הקדש יענו כלם כאחד ויאמרו

שנת ה'תשס"ח

דער עקסטרעמער
פארמאגט דאס

הַיְהוֹדוּת הַיְּהוּדִים הַיְּהוּדִים הַיְּהוּדִים

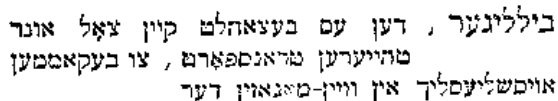
קצורא	מאָקאָ	1 פונט	70 קאָפּ	רײַז זאַקאָן	1 פונט	10 קאָפּ	פֿלוימען פֿראַנצאָזישע Suez filu פאָן 25 קאָפּ	
צוילאָן	„	„	60 „	„ איטאַליענישער	„	18 „	שוויצער קאָף אַריגינאַל עמענטהאלער 60 „	
„	„	„	55 „	מאדעלען זיסע 1 №	„	45 „	„	25 „
פערל	„	„	65 „	„	„	35 „	„	25 „
„	„	„	60 „	פֿיינלעך אויס כגד	„	20 „	„	20 „
ריאָ	„	„	46 „	צוקקער, געהאקער	„	„	פֿיינען פולטאנישע, דיא בעסטע	25 „
ענעסקי ליכט	און ליכט צו	„	„	בעסטע סאַרטע	„	14 „	מארמעלאד, דיא בעסטע	30 „
פֿאַטעטאָנען	„	„	22 „	קאָפּטאָקס	„	13½ „	סאדניקען Bilet's, דיא בעסטע	„
באקאראָנעס, בעסטע, אינלאַנדזישע	„	„	12 „	צוקער-מעהל, בעסטע סאַרטע	„	12 „	אויך פֿון אנדערע פירמעס	26 „
איטאַליענישע	„	„	20 „	פירקישע ניסס	„	15 „	„	45 „
רײַז פֿאַטאָ	„	„	12 „	ראָזיגען, פולטאנישע, דיא בעסטע	„	15 „	„	65 „

STANISLAW URSTEIN.

N. B. ארויף פערלאנגטן שיק איך אפ דא וואארע צו הויזע , שיקע אויך ארויף דער פראווייזן פער נאכטאומע געגען האנדעלד .

ENCLOSURE

גאלהזירט אלס ווירקליכער פראדוקטען
פאן ווין אונד עטפפאלטע
דורך דיא גרעסטע
דאקטורים .

נוארשווא , דלוגא שפראססע נומער 5

קאסטלעך פאן 6 פלאשען ווערדען פערזענדעם
צו אללען סמאיינען פאן דיא אייגענבאהנען פראנקא
אין גאנץ פולין צו 9 ר"ב .

צו דען ביליגסטען פארבריקספרייזען

ଉତ୍କଳସିଂହ

L. SILBERLAST

Warschau, Graniczna 10.

באוואליפּקײַ 25 №

ווער גיט עססען ווילל
אונד קיינע גומע צאָהנע
האט, דער בעשטעללע זיך
ייע צאָהנע ביים דעגומיסטען
ת. שמעטבער .

ד"ר י. מאנואלין
רחוב בראצקא 4 פ"ת

דאס פיינסטע
אין באבינע

ד' תש"ז

ЧАСТЬ I

101 D
continued

10. **निष्कर्ष**

AST

10.

~~~~~

Февраль 1990 г.

Доктор-Издатель 3.

חייפט קאמפאר : אין מאנהאטן

МОСКВА, Ножевники Густяниковъ пер. соб. домъ.

אייגענע מעמאנאזיען :

אין מאסקווא : הויפט סקלאד קאונצעקט בייקאָס, אים הויזע גארלעצקא. — אויף וואר-
וואראק שטראסע. — אויף ראגולווא שטראסע.
אין ווארשא : גראניטשנא שטראסע נומער 2. — גייע וועלט 59 №.
אין קיוב : קרעשאטיק, אים הויזע ליניטשענקא.
אין אדעססא : דערבאטאָנאָס שטראסע אים הויזע וואגנער. — אויף אלעקסאנדראווסקי
פערעאולקא אונד ראסאע אראנאטשקא שטראסע, אים הויזע שאברויני.
אין ווילנא : דייטשע (נעמעצקא) שט., אים הויזע מאגאנצקי, בעגענאבער דאס סטאטאר.
אין גיזנאראד אויף דעם זייד : אויף דער שאַסע 9-10 №.

פרייז קוראנט איין דאס יאר 1890 :

פרויז פון פֿילד		העקערד פֿארט		פרויז פון פֿונט		יזוארעק טועק	
3	—	א	א	1	20	.	.
2	—	א	א	1	40	.	.
2	20	א	א	1	60	.	.
2	40	א	א	1	80	.	.
3	20	.	.	2	—	.	.
4	20	.	.	2	20	.	.
5	20	.	.	2	40	.	.
		.	.	2	70	.	.

בעד'נגונגען פאן פערקויף .

אז מען בעמיטלעט צו שיקען פער פאסט אין אללע שטערט פון רוסלאנד אין איירופא, ניט וועניגער פון 5 מיליאן, שיקט דאס מאגאזין אויף זיין אייגענעם געבונג, אבער עס רעכנט נישט אראפ מיין שום ראבאט.

אז מען קויפט א צאהל פון 50 מיליאן איין דעם פרייז פון 1,60 ד"ר אונד הויזערער בעקסטעס מען רעדאט 18 פראצענט פון רובל ; איין טהייא פון 1.40 ד"ר 10 פראצ' פון רובל אלעס אויסגאבען ביים פערשיקען אונד פראבט איז אויף דעם קונד'ס רעכנונג .

אז מען שרייבט אויס אויף גאנצאדעם, ברויכט מען צו שיקען האנד-געלט (מען קרימט) 10 פראצענט פון דער בעסטעלער סומע. **Bracia A. I. POPOWY**

תקנת עבודה

זה לי עשר שנים מעת ברח בעלי רמאל משארניע ממני ועקבותיו לא נודעו לי, שנותיו כשלישים ושמונה, גדל קדמה, גבן (סמולעוואטע) חוטמו ארוך, שערות ראשו וזקנו צהובות, עיניו שחורות (Karpus), זקנו יסוד לשהי פלגות, בוזן יד ימינו גסע, מלאכתו כותב באכנים וכזרה בדת (רעשעסטיק), עיר מולדתו זשענעזשעוו. אבא אחב"י רחמו על עניה מירטה כמנו ומי שיכירנו אינו ידע מקומו ויאל נא במשוב להודיע להרב מו"ל בעיריך ומשכורתו שלמה תהיה סכעל היחמים. הבהותם ברשעותו ויסעל שרעיו.

М. Тетищевъ Кіев. губ. Г. Шимху Губинскому.

Делегация полсурсю—Варшана 2 Февраля 1890 г.

Въ Типографіи М. Давыдовскаго, Красноярскъ. Предѣлѣтъ № 49.

Редакторы-Издатели З. Сленинскій и Н. Солодовъ